

BÀI 15

NƯỚC TA CUỐI THỜI TRẦN

Từ giữa thế kỉ XIV, tình hình đất nước ngày càng xấu đi. Vua quan ăn chơi sa đoạ.

Trần Dụ Tông bắt dân đào hổ lớn trong Hoàng thành, chất đá giữa hổ làm núi, chở nước mặn từ biển đổ vào để nuôi hải sản. Những kẻ có quyền thế ngang nhiên vơ vét của dân để làm giàu. Đê điều không ai quan tâm. Nhiều năm xảy ra lụt lội, mất mùa, cuộc sống của nhân dân càng thêm cơ cực.

Không chịu nổi cuộc sống khổ cực và ách áp bức, bóc lột tàn tệ của kẻ thống trị, nông dân, nô tì đã nổi dậy đấu tranh. Trong triều, một số

42

Từ giữa thế kỉ XIV, nhà Trần bước vào thời kì suy yếu. Vua quan không quan tâm tới dân. Dân oán hận, nổi dậy khởi nghĩa.

Năm 1400, Hồ Quý Ly nhân cơ hội đó đã truất ngôi vua Trần, lập nên nhà Hồ. Không chống nổi quân xâm lược, nhà Hồ sụp đổ. Đất nước ta bị nhà Minh đô hộ.

CÂU HỎI

- Em hãy trình bày tình hình nước ta vào cuối thời Trần.
- Do đâu nhà Hồ không chống nổi quân Minh xâm lược ?

quan lại cũng bất bình. Chu Văn An dâng sớ xin chém 7 tên quan đã lấn át quyền vua, coi thường phép nước. Vua không nghe, ông xin từ quan.

- Tình hình nước ta cuối thời Trần như thế nào ?

Trong tình hình phức tạp và khó khăn đó, đã xuất hiện nhân vật Hồ Quý Ly, một vị quan đại thần có tài. Thoát chết sau một vụ mưu sát, năm 1400, Hồ Quý Ly truất ngôi vua Trần và tự xưng làm vua, lập nên nhà Hồ, dời thành về Tây Đô (Vĩnh Lộc, Thanh Hoá), đổi tên nước là Đại Ngu⁽¹⁾. Ngay từ khi còn là một đại thần, đặc biệt sau khi lên ngôi vua, Hồ Quý Ly đã thực hiện nhiều cải cách.

Hồ Quý Ly thay thế các quan cấp cao của dòng họ Trần bằng những người thực sự tài giỏi, đặt lệ các quan phải thường xuyên xuống thăm dân ; quy định lại số ruộng cho quan lại, quý tộc, nếu thừa phải trả lại nhà nước ; quy định lại số nô tì phục vụ trong các gia đình quý tộc, số thừa ra phải nộp cho nhà nước. Những năm có nạn đói, các nhà giàu buộc phải bán thóc cho dân và tổ chức nơi chữa bệnh cho dân.

Năm 1406, quân Minh sang xâm lược nước ta. Hồ Quý Ly không đoàn kết được toàn dân để tiến hành kháng chiến mà chỉ dựa vào quân đội nên đã thất bại. Nước ta bị nhà Minh đô hộ.

Thành Tây Đô của nhà Hồ (Thanh Hoá)

(1) *Đại Ngu* : an vui lớn.